

TRAILRUN NATUURGEBIED BEERZER DUINEN

TRAILRUN IN HET VECHTDAL
ROUTE 10 km

Het parcours gaat door het oeroude Vechtdal en het verhaal van de ijstijden; hoe deze periode de stuifduinen en kamduinen het land hebben gevormd. Voor achtergrondinformatie, zie POI's. Gebruik van een smartwatch wordt aanbevolen. Vanwege beperkte instructie, de routelijn volgen!

Landschap Overijssel i.s.m. de groep trailrun Vechtdal/Reestdal.

Trailrun natuurgebied Beerzer Duinen

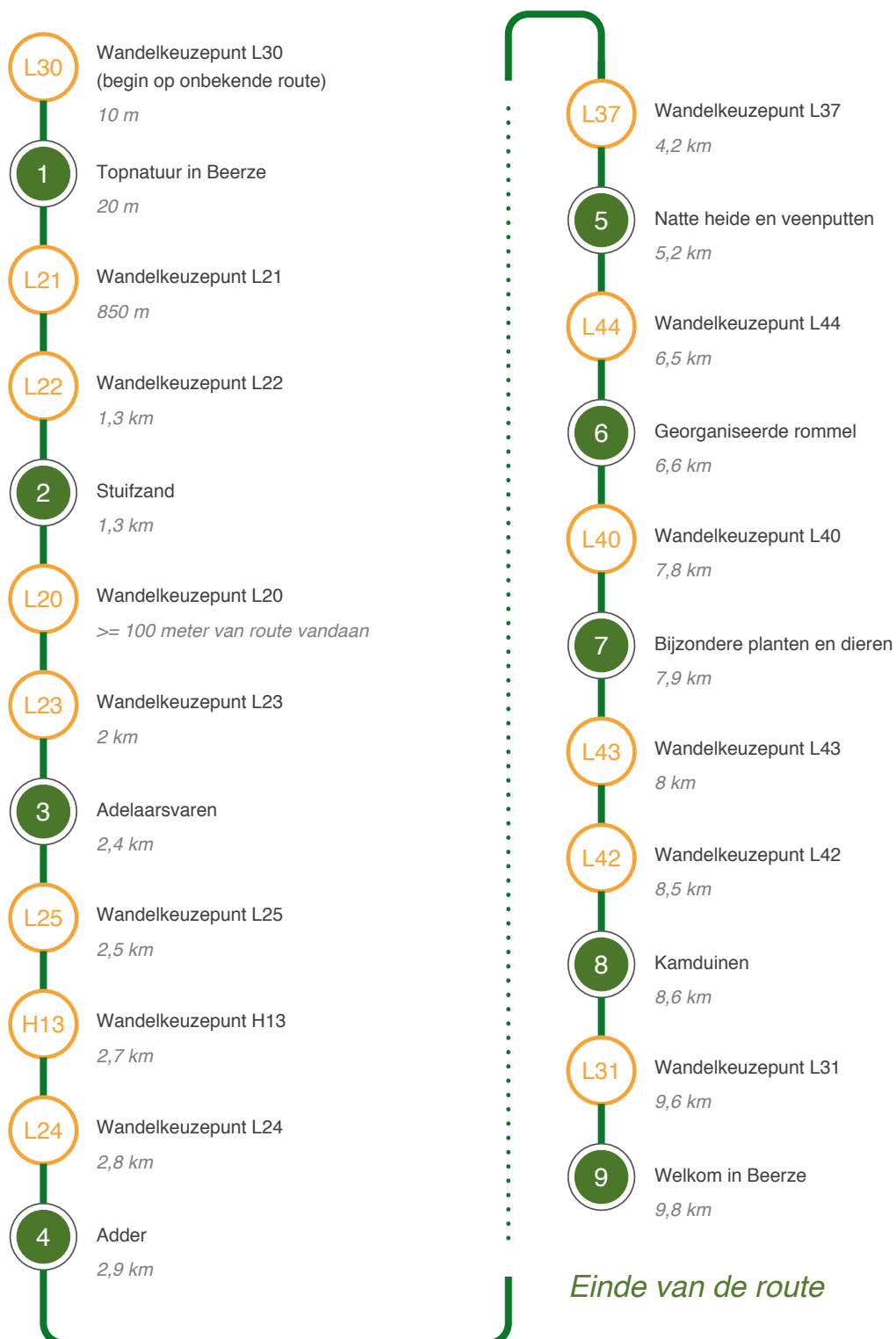
Trailrun in het Vechtdal

Trailrun natuurgebied Beerzer Duinen

Hoe kom ik bij het startpunt?

Startpunt is Beerzerpoort, keuzepunt L30, in Beerze. Parkeren kan op de smalle strook langs de weg Beerzerpoort.

Trailrun natuurgebied Beerzer Duinen

10 km

1

Topnatuur in Beerze

Natura 2000

De soortenrijkdom in Europa gaat al jaren achteruit. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Doelstelling van Natura 2000 is het verlies aan soorten planten en dieren te stoppen en te herstellen. Zo willen we voorkomen dat de natuur steeds eenvormiger wordt.

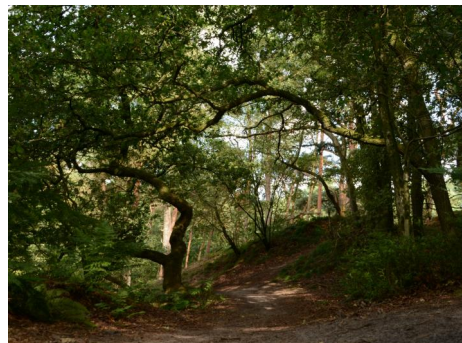
Kamduin

Natuurgebied Beerze is aangewezen als beschermd gebied vanwege het oude eikenbos op de kamduin en levend hoogveen met natte heide. Bovendien is er veel variatie in landschapstypen en biotopen, waar veel verschillende soorten planten en dieren zich thuisvoelen. Een terrein om zuinig op te zijn dus!

Beheer

Landschap Overijssel beheert het natuurgebied en heeft de afgelopen jaren allerlei herstelmaatregelen uitgevoerd. Zo heeft het stuifzand ruimte gekregen en is het watersysteem op orde gebracht. "Ook proberen we via begrazing door geiten de bebossing van tegen te gaan", aldus beheerder Evert Dijk.

<https://landschapoverijssel.nl/beerze> (Beheer Landschap Overijssel)

Stuifzand

Stuifzand in Beerze

Hier zie je één grote zandvlakte. Die is ontstaan doordat de mens in de middeleeuwen bos kapte waardoor de wind vrij spel had en het zand op de bodem ging stuiven. Heel Beerze dreigde onder het zand te raken. Om dat te voorkomen, plantten de Beerzenaren bos om het zand vast te leggen.

Bijzondere natuur

Op een paar plekken bleef het zand gelukkig stuiven. En dat levert bijzondere soorten planten en dieren op die we nu koesteren! Kijk eens naar de grillige vliegdennen die meer dan 140 jaar oud zijn. Helaas staan die bijzondere soorten nu onder druk; vermesting en verdroging vormen een bedreiging.

Breekbaar

Tegenwoordig is er nog slechts zo'n 4 hectare stuivend zand aanwezig. Zand met daarop bijzondere korstmossen, buntgras, zandspurrie, jeneverbesstruwelen en struikheide. Als je goed kijkt zie je aan de randen van het stuifzand een breekbaar laagje vegetatie.

Inheemse loofbomen

Om de effecten van verdroging te verminderen, neemt Landschap Overijssel allerlei herstelmaatregelen. Zo wordt naaldbos geleidelijk vervangen door de aanplant van inheemse loofbomen zoals eiken, die minder water verdampen. Meer weten? Lees meer over ons beheer.

<https://landschapoverijssel.nl/beerze> (Beerze: Landschap Overijssel)

Adelaarsvaren

Adelaarsvaren

Een van de twee grootste varens die we in Nederland kennen is de adelaarsvaren, *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn, een soort uit de adelaarsvarenfamilie of dennstaedtiaceae. Het is zeker de meest vertakte soort en een soort die grote gebieden in beslag kan nemen.

Voor al onder lichte schaduw omstandigheden kan een echte jungle ontstaan met planten van soms wel 3 m hoog, de normale hoogte van de plant ligt tussen de 0.8 en 2.5 m. Meer lezen, klik op de link.

<https://www.floravannederland.nl/planten/adelaarsvaren> (Flora van Nederland)

Adder

Zigzag

Een typische bewoner van de natte heide is de adder, Nederlands enige gifslang. De mooie zigzagtekening op de rug van de bruin tot grijsbruine adder is een typisch kenmerk van deze slang.

Zuinig

De adder gaat zo zuinig om met zijn energie dat hij aan nog geen 5 muizen per jaar genoeg heeft voor zijn voedselvoorziening. Het is trouwens geen toppredator want ook de adder zelf dient als voedsel voor bijvoorbeeld grote roofvogels.

Natte heide en veenputten

Veenputten

Hier zie je een grotendeels uitgestoven dekzandvlakte met natte heide. Bijzonder zijn de veenputten waar de dorpsbewoners in de winter hun turf staken. De dekzandgordels gaan hier vrij steil omhoog. De putten liggen dus een paar meter hoger dan de vochtige heide aan de andere kant van de helling.

Gentiaanblauwtje

In Beerze komen maar liefst 26 bedreigde plant- en diersoorten voor. De meeste daarvan zijn te vinden op de heide en in de veenputten. In de zomer bloeit hier bijvoorbeeld klokjesgentiaan, waar het gentiaanblauwtje haar eitjes op afzet. Verder vinden we hier o.a. de kleine veenbes en lavendelheide.

Bedreigde soorten

Bedreigde diersoorten in dit gebied zijn o.a. de schuwe adder (enige giftige slang in Nederland) en ook de zandhagedis zie je misschien bij mooi weer opwarmen in de zon. De nachtzwaluw komt hier voor, maar meer kans heb je op het zien en vooral horen van de raaf, de grootste zangvogel in Nederland.

Georganiseerde rommel

Georganiseerde rommel

Rommelig? Ja eigenlijk wel, maar dat betekent niet altijd dat je die rommel ook op moet ruimen. Deze 'rommel' langs de spoorlijn Ommen-Mariënberg is namelijk doelbewust aangelegd om dekking en variatie in het microklimaat te bieden voor vele soorten dieren.

Takkenzooi

Deze berg met takken, plaggen, bladeren en zand is ondermeer aangelegd voor de adder, Nederlands enige giftige slang. Maar ook hagedissen, vlinders, zoogdieren en vogels profiteren van de nieuwe rommel. Op meerdere plekken in Overijssel zijn takkenrillen, plagselhopen en stobbewallen aangelegd.

Vipera verbindt..

Dit wordt gedaan in het kader van het project 'Vipera verbindt ...'. (Vipera is de latijnse naam voor adder) In het project 'Vipera verbindt ..' wordt nog veel meer gedaan om terreinen geschikter te maken voor heidesoorten zoals adders, vlinders en specifieke heidevegetatie.

O.a. kappen van bos en het (deels) plaggen van de oude bosbodem, de bodem met heidemaaisel of –plagsel enten om regeneratie van heide te versnellen en sparen van waard- en nectarplanten voor vlinders.

Betrokkenen Vipera verbindt

Veel partijen werken samen om dit aansprekende project tot een succes te maken: RAVON, Bosgroep Noord-Oost Nederland, Landschap Overijssel, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, diverse landgoedeigenaren, particuliere eigenaren, FLORON, EIS-NL en de Vlinderstichting.

7

Bijzondere planten en dieren

Rood is de kleur!

Rood? Ja, en dat maar liefst 26 keer. In Beerze komen 26 rode lijstsoorten voor. Soorten die voorkomen op de lijst met bedreigde dier-en plantensoorten. De meesten zijn te vinden op de heidevelden en in de veenputten.

Blauwe bloemen en vlinders

Ook op de rode lijst staat de blauwe klokjesgentiaan. In de zomer bloeit deze soort en dan zie je hier ook het gentiaanblauwtje, een vlinder die haar eitjes uitsluitend afzet op de klokjesgentiaan. We vinden hier ook de kleine veenbes en lavendelheide.

Bruine reptielen

Maar ook dieren van de rode lijst vind je hier. Met heel veel geluk zie je schuwe en enige giftige slang van Nederland, de adder, zich opwarmen in de zon. Ook de zandhagedis komt hier voor. Bij mooi weer zie je deze nog wel eens wegschieten van het pad.

Zwarte vogels

Meer kans heb je op het zien en vooral horen van Nederlands grootste zangvogel. De raaf. Zo groot als een buizerd is deze kraaiachtige die na vele heel moeilijke jaren langzaam terugkeert in de Nederlandse natuur.

Bij deze locatie hoort een audiofragment. Luister dit af via de website of de mobiele app.

Onzichtbaar

Als de nacht valt begint in de zomer een heel merkwaardige vogel te... tja zingen kun je het niet noemen... zijn geluid te maken. De nachtzwaluw, die uitzonderlijk goed gecamoufleerd is, is een zelden geziene en graag gehoorde broedvogel in Beerze.

Bij deze locatie hoort een audiofragment. Luister dit af via de website of de mobiele app.

Kamduinen

Los zand stuift!

In de één na laatste ijstijd ontstond een breed en diep oerstroombdal op de plek waar nu de Vecht stroomt. Na de ijstijd raakte het stroomdal gevuld met zand dat door de wind werd aangevoerd. In de loop van de tijd werd het warmer en vormde zich veen en klei op de zandlaag.

Mensen

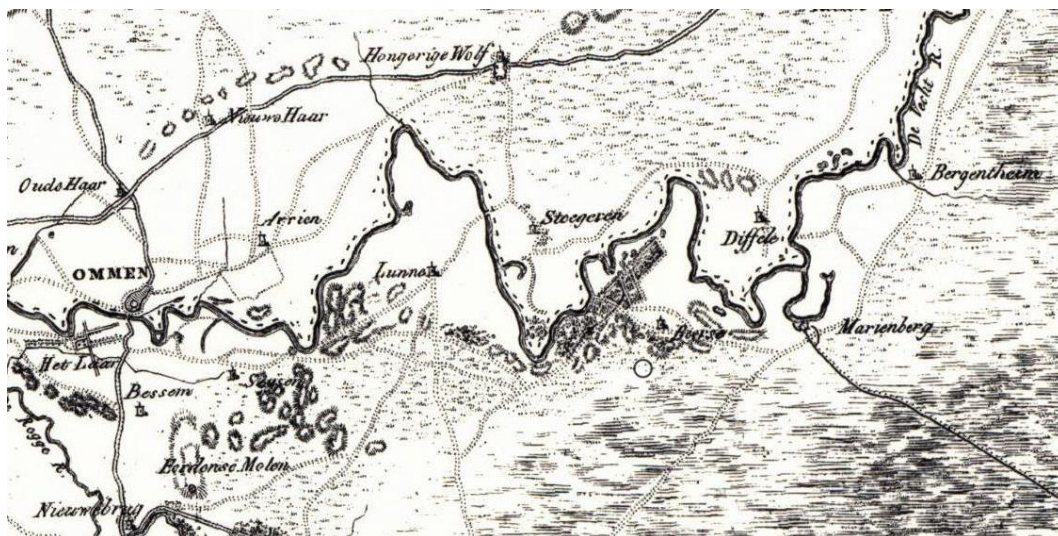
Vaak als gevolg van te intensief menselijk ingrijpen zoals ontbossing, branden, ontginning en overbegrazing, kwam het zand aan de oppervlakte te liggen. Op de hoogste plekken ging het zand stuiven. Op lagere terreinen hielden planten en bomen het zand vast.

Op de kop

Er ontstond een omkering van het reliëf: de hogere delen stoven diep uit en de lagere delen werden opgehoogd. Die enorme afwisseling in hoogtes is kenmerkend voor Beerze en ervaar je hier volop.

Kamduinen

Op de grens van het stuifzandgebied en de oude cultuurgronden ontstonden prachtige kamduinen: duinen met een steile, scherp begrensde wand. Om het oude cultuurland tegen verstuiving te beschermen, zijn op deze grens eiken geplant. De eiken stoven ook onder en men plantte er weer nieuwe bovenop.

9

Welkom in Beerze

Natuur en cultuur in Beerze

Natuurgebied Beerze omvat zo'n 400ha met daarin een mooie combinatie van natuur en cultuurhistorie. Je vindt hier niet alleen Landgoed Beerze met het statige landhuis omringd door park en bos, maar ook allerlei verschillende landschapstypen waarvan delen zelfs eeuwenlang onaangetast bleven.

Stuifzand

Naast stuifzand, oude dennenbossen, uitgestrekte jeneverbesstruwelen, een langgerekt kamduin beplant met eiken(hakhout), vind je hier ook een veenputtencomplex en droge en natte heide.

Hoevenzwerm

Het dorp Beerze is een authentieke hoevenzwermnederzetting en een typisch esdorp. Op de zwarte houten schuren zie je nog de kenmerkende strovelechtwerken (foto). Deze vind je ook bij andere 'zwermen hoeven' stroomopwaarts in de naburige dorpen langs de vecht.

